

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Β΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, θεωρείται αποδεκτή)

ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 35)

1^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Σύμφωνα με το Κείμενο 1, το σύστημα 5G θα επηρεάσει την καθημερινότητα των χρηστών στα ακόλουθα πεδία:

- οι εφαρμογές στο διαδίκτυο θα έχουν υψηλότερη απόδοση,
- ο τομέας των μεταφορών και των κατασκευών θα εξελιχθεί,
- η επικοινωνία, η πρωτογενής παραγωγή, η καλλιτεχνική δημιουργία, η ιατρική, η τεχνητή νοημοσύνη, η οικονομία και η μετεωρολογία θα αναδιαμορφωθούν πλήρως.

2^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

- Στην τελευταία παράγραφο του Κειμένου 1 παρουσιάζονται οι ανησυχίες που δημιουργούνται από την ανάπτυξη των νέων ψηφιακών συστημάτων επικοινωνίας, σε αντίθεση με τις τεράστιες δυνατότητές τους, οι οποίες έχουν αναφερθεί στις προηγούμενες παραγράφους.
- Με αυτόν τον τρόπο οι αρθρογράφοι
 - προσεγγίζουν σφαιρικά το θέμα τους, αναφέροντας μετά τις θετικές και τις αρνητικές πλευρές των νέων ψηφιακών συστημάτων επικοινωνίας
 - προλαμβάνουν τα επιχειρήματα των επικριτών της τεχνολογίας 5G και 6G
 - καταλήγουν πειστικά στο συμπέρασμα ότι απαιτείται συνεργασία για την επωφελή χρήση αυτών των τεχνολογιών.

3^ο υποερώτημα (μονάδες 15)

- «άλματα»: μεταφορά με την οποία τονίζεται η ραγδαία εξέλιξη της τεχνολογίας.
- «τρέχει»: προσωποποίηση του πλανήτη με δρομέα που κινείται ταχύτατα προς την επομένη ψηφιακή εξέλιξη.

- «έξυπνες πόλεις»: απόδοση στα ελληνικά του όρου «smart cities», με τον οποίο προσωποποιούνται οι πόλεις και τους αποδίδεται ο χαρακτηρισμός του ευφυούς. Μεταφορικός λόγος για να τονιστούν οι νέες ψηφιακές ιδιότητες που θα αποκτήσουν οι πόλεις προς όφελος των κατοίκων τους.

ΘΕΜΑ 2 (μονάδες 30)

- **Κειμενικό είδος:** Διαδικτυακό άρθρο γνώμης (αναμένεται να ακολουθηθούν τα χαρακτηριστικά στοιχεία του άρθρου γνώμης: τίτλος, αφόρμηση από επίκαιρο γεγονός στον πρόλογο, κτλ.)
- **Συντάκτης:** Ο μαθητής/η μαθήτρια
- **Αποδέκτης:** Η σχολική κοινότητα και κατ' επέκταση οποιοσδήποτε αναγνώστης του διαδικτύου
- **Ύφος λόγου:** Οικείο (χρήση α' και γ' προσώπου, προσεγμένο λεξιλόγιο)

Ενδεικτικοί άξονες της απάντησης:

Ο μαθητής/η μαθήτρια:

- Αναμένεται να αναφερθεί στα χαρακτηριστικά της νέας ψηφιακής εποχής (π.χ. ευρύτατη διάδοση της τεχνητής νοημοσύνης και της νανοτεχνολογίας, καινοτόμες εφαρμογές στο διαδίκτυο των πραγμάτων, νέες έξυπνες συσκευές, έξυπνα δίκτυα, πολύ υψηλές ταχύτητες και πολύ μεγάλη χωρητικότητα στα νέα ψηφιακά συστήματα επικοινωνίας, εφαρμογές εικονικής πραγματικότητας) και να απαντήσει τεκμηριωμένα στο ερώτημα του θέματος (μπορούμε ή όχι να έχουμε εμπιστοσύνη στα νέα ψηφιακά συστήματα επικοινωνίας;)
- Μπορεί να υποστηρίξει ότι είναι δυνατό να έχουμε εμπιστοσύνη στα νέα ψηφιακά συστήματα επικοινωνίας (5G και 6G), επειδή α) μας δίνουν πρόσβαση σε έναν νέο και θαυμαστό κόσμο απεριόριστων δυνατοτήτων, που θα βελτιώσει την καθημερινότητά μας αλλά και την ποιότητα της ζωής μας, β) συνδέονται άμεσα με την τεχνητή νοημοσύνη που θα τεθεί στην υπηρεσία της υγείας, των κατασκευών, των μεταφορών και θα προσφέρει υπηρεσίες σε εκατομμύρια ανθρώπους σε όλο τον πλανήτη, γ) η εξέλιξη και η πρόοδος είναι αναπότρεπτες, οπότε θα ήταν σοφό να τις αξιοποιήσουμε προς όφελος του ανθρώπου και κάτι τέτοιο μπορεί να επιτευχθεί, δ) οι νέες ανισότητες που ενδεχομένως θα δημιουργηθούν, μπορούν να περιοριστούν με ένα νέο κοινωνικό συμβόλαιο.
- Αντίθετα, μπορεί να θεωρήσει ότι οι προκλήσεις και τα προβλήματα που θα δημιουργήσουν τα νέα ψηφιακά συστήματα επικοινωνίας θα είναι πολύ περισσότερα από τα οφέλη τους, καθώς α) θα χαθούν πολλές θέσεις εργασίας και θα προκληθούν νέες κοινωνικές

ανισότητες, β) θα δημιουργηθούν ηθικά διλήμματα, αφού οι αλγόριθμοι θα είναι αυτοί που θα καλούνται να παίρνουν τις κρίσιμες αποφάσεις, γ) θα κινδυνεύσουν η ιδιωτικότητα και η διαφάνεια, δ) θα διευρυνθεί το χάσμα μεταξύ πλούσιων και φτωχών κρατών.

- Μπορεί να πάρει μία ενδιάμεση θέση, ότι δηλαδή υπάρχουν πολλές και αναμφισβήτητες ωφέλειες από τα νέα ψηφιακά συστήματα επικοινωνίας, αλλά ταυτόχρονα προκύπτουν και αρκετές προκλήσεις (βλ. παραπάνω), τις οποίες τα κράτη είναι αναγκαίο να υπερβούν με τη θέσπιση του κατάλληλου νομοθετικού πλαισίου.

Θετικά αξιολογούνται:

- Ένας πετυχημένος, περιεκτικός και ελκυστικός τίτλος
- Η κατάλληλη τεκμηρίωση

Αρνητικά αξιολογούνται:

- Η απουσία τίτλου ή ένας μακροσκελής ή ασαφής τίτλος
- Ένας γενικόλογος πρόλογος
- Η πληθώρα παραδειγμάτων και η έλλειψη τεκμηρίωσης
- Το προσωπικό, εξομολογητικό ύφος.

ΘΕΜΑ 3 (μονάδες 20)

Εκφραστικά μέσα, με τα οποία δηλώνεται η συναισθηματική σύνδεση του ποιητικού υποκειμένου με το υπερωκεάνιο:

- Προσωποποίηση του υπερωκεανίου: το ποιητικό υποκείμενο απευθύνεται στο υπερωκεάνιο σε β' ενικό πρόσωπο (π.χ. με τις επαναφορές των στ. 4-6 «εσύ που.../ εσύ που... /εσύ που»), το προσφωνεί επαναλαμβανόμενα στον πρώτο στίχο κάθε στροφής («Ω υπερωκεάνειον τραγουδάς και πλέχεις»), το χαιρετίζει με την επαναφορά των στ. 7-8 («χαίρε που... /χαίρε που...»), του αποδίδει ανθρώπινα χαρακτηριστικά και συναισθήματα («τραγουδάς», «στο σώμα σου», «βαρέθηκες», «αγάπησες», «αφέθηκες να γοητευθής», «δεν φοβήθηκες»)
- Εικόνα και μεταφορά: «είμαι σε μια καμπίνα σου όπως εσύ μεσ' στην καρ-/διά μου».
- Με αυτά τα εκφραστικά μέσα αισθητοποιείται η ζωντανή παρουσία του υπερωκεανίου στη ζωή του ποιητικού υποκειμένου, το οποίο και ταυτίζεται συναισθηματικά μαζί του, γιατί του παρέχει τη δυνατότητα του ονειρικού ταξιδιού («κυνηγητές εμείς της γοητείας των ονείρων»), του ρεμβασμού («που τα κρατώ στα μάτια μου και βλέπω»), της ελευθερίας, της ευτυχίας («της άπλετης χαράς μας»), της αέναης κίνησης που ποτέ δεν σταματά («που πάει

και πάει μα δεν στέκει»), της ένωσης του παρελθόντος με το παρόν, του ονείρου με την πραγματικότητα («με την ηχώ των αναμνήσεων... και βλέπω»).

- *Αρνητικά αξιολογείται η αδυναμία σύνδεσης των γλωσσικών επιλογών με το περιεχόμενο του κειμένου, όπως και η έλλειψη παραπομπών στο ποίημα.*

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 15)

Ενδεικτικοί άξονες της απάντησης:

- Το ποιητικό υποκείμενο αναφέρεται «στον προορισμό που δεν στέκει». Αυτός ο στίχος έρχεται ως επιστέγασμα των προηγούμενων («με τα σφυρίγματα του ανέμου», «με την ηχώ των αναμνήσεων», «να φεύγουν τα δελφίνια και τα ορτύκια»), όπου παρουσιάζεται η αέναη κίνηση και η συνεχής πορεία. Στη συνέχεια, ο προορισμός αισθητοποιείται με τις αναλογίες άλλων στοιχείων που επίσης «δεν στέκουν», όπως είναι «τα χαράματα», «τα ρίγη», «τα κύματα», «οι αφροί των καραβιών» και «τα τραγούδια». Όλα αυτά βρίσκονται σε ατέρμονη ροή (γεγονός που τονίζεται emphatically στους τελευταίους στίχους του ποιήματος με την επαναφορά «όπως δεν στέκουν»), γιατί συνδέονται με το «κυνήγι της γοητείας των ονείρων», δηλαδή με κάτι άπιαστο και ουτοπικό, που ενώνει τη συνειδητή πραγματικότητα με τον κόσμο του ασυνειδήτου.
- Τα συναισθήματα που προκάλεσε το ποίημα μπορεί να είναι διαφορετικά για κάθε μαθητή/μαθήτρια. Καλείται να τα αναφέρει, αιτιολογώντας τα.
 - Θα μπορούσαν να είναι θετικά και αισιόδοξα, γιατί μέσα από αυτή τη συνεχή μετατόπιση ο μαθητής/η μαθήτρια αισθάνεται, όπως και το ποιητικό υποκείμενο, ότι αποκτά νέες εμπειρίες και ανανεώνεται, επικοινωνώντας με την εξωτερική και την εσωτερική του πραγματικότητα.
 - Θα μπορούσαν να είναι αρνητικά, γιατί ο μαθητής/η μαθήτρια αισθάνεται εγκλωβισμένος/-η σε μια ατέρμονη περιδίνηση χωρίς έναν σταθερό και ασφαλή προορισμό.